

Važni zaključki "velike trojice" naznanjeni

Titovo pismo prečitano na banketu v New Yorku

Dva zvezna senatorja in župan La Guardia navzoči na priredbi za vojni relief v Jugoslaviji. Skoro pol milijona dolarjev prispevkov zagotovljenih.

NEW YORK, 8. feb. (Poroča "New York Times") — V hotelu "Biltmore" se je snoči vršil banket, na katerem je bilo prečitano pismo maršala Tita, ki je naglasil velike žrtve, katere so doprinesli Jugoslovani za uničenje fašizma in podal zagotovilo, da bodo Jugoslovani po vojni organizirali narod na principih organizacije in za interese navadnega ljudstva.

Med govorniki, ki so dajali visoko priznanje borbi jugoslovanskega ljudstva pred tisoč osebami, ki so bile zbrane na priredbi, so bili senator James R. Murray iz Montane, senator Warren G. Magnusson iz države Washington in župan La Guardia iz New Yorka.

Vsak deseti Jugoslovian padel v borbi

Maršal Tito je v svojem pismu opozoril, da je bilo jugoslovansko ljudstvo v stanu vztrajati nezvlečeno v borbi, katere je borba zahtevala, radi neomajne vere v stvar, za katero se rijo, nato pa je nadaljeval:

"Največja pridobitev v tej borbi med demokracijo in fašizmom leži v dejstvu, da je pri tebnju skupaj vse, kar je do- zedinjenih držav, Sovjetske u- boljše jamstvo ljudstvom sve- nikdar več ponovila."

Tito je poudaril, da ni nobena druga dežela sorazmerno dopri- enja kot Jugoslavija. "Vsak deseti Jugoslovian je padel v borbi, v kateri smo morali tr- gati orožje iz sovražnikovih umirati brez vsakih zdravil," je pisal vodja jugoslovanske o- svobodilne borbe.

Hitler ni nikdar podjarmil Jugoslavije

"Mi lahko s ponosom reče- mo," je pisal maršal Tito da- je, "da nas ni Hitler nikdar podjarmil, in da je Jugoslavija la najbolj črna nacijska tema, plantela z ognjem svobode in odpora."

Maršal Tito se je zahvalil Amerikancem za finančno pod- poro in apeliral za nadaljno po- no. Njegovo pismo je prečital na banketu pisatelj Louis Ada- mič, ki je tudi soprodsednik Ameriškega odbora za jugoslo- vanski relief, pod čigar pokrovit- elstvom se je priredba vršila.

Senator Murray proslavlja bor- bo Jugoslavije

Senator Murray je povelice- val maršala Tita kot velikega slovanom, rekoč, da so preki- ljenje osišeča za podjarm- ne d faktorjev, ki je zmedel Hitlerjev program in zadržal invazijo Rusije. Borba Jugo- slovanov je prava ljudska bor-

RUSI SO STRLI NEMCE V BUDIMPEŠTI

Kanadčani zavzeli mesto Kleve in drviyo dalje. Pruem v ameriških rokah.

LONDON, torek, 13. feb. — Moskva je danes naznanila, da je krvava borba za Budimpešto, ki je trajala 74 dni, za praktične svrhe končana. Rdeča vojska je zavzela kraljevsko palačo v madžarski prestolnici in v teku zadnjih dveh dni zajela več kot 30.000 Nemcev.

Armada maršala Koneva je v svoji ofenzivi v Šleziji v nedeljo zavzela mesto Liegnitz in drvi dalje proti Saksonski in se naha- ja samo 74 milj od saksonske prestolnice Dresden, medtem ko je včeraj na isti fronti padlo v ruske roke mesto Bunzlau, kar pomeni, da je presekana proga Breslau-Berlin.

Medtem ko je Breslau od vseh strani obkoljen, drviyo Rusi da- lje proti Saksonski, od katere so oddaljeni samo 28 milj.

Uspehi zaveznikov na zapadni fronti

PARIZ, 12. feb. — Zaveznike armade so danes zavzele dvoje važnih mest na nemški obramb- ni liniji. Kanadčani so zavzeli Kleve v Holandiji, medtem ko so Amerikanci zavzeli mesto Pruem.

Pruem, ki leži 115 milj južno od Kleve, je močna gorska po- stojanka, ki je padla pod udarci tretje ameriške armade.

Vesti z bojišč

Umri — ranjeni — ujeti

WILLIAM J. KASTELIC
Mr. in Mrs. James Dorsak, stan- jujoča na 1212 E. 176 St., sta bila dne 3. februarja obveščena od vojnega departmeta, da se njiju sina William J. Kastelic pogreša v Luksemburgu izza 14. januarja.

K vojakom je bil vpoklican 18. julija 1943. Star je 19 let ter je pohajal v West High šolo. Preko morja je bil poslan lanskega junija. Doma ima tudi sestro Regino Kastelic.

SEJA ZBORA "SLOVAN"

Nocoj ob 8. uri se vrši seja pevskega zbora "Slovan" v Slo- venskem društvenem domu na Recher Ave. Članstvo je vablje- no na udeležbo.

IZ BOLNIŠNICE

Poznana Mrs. Josephine Pod- boy se je vrnila iz bolnišnice na svoj dom na 15250 Lake Shore Blvd., kjer jo prijateljice sedaj lahko obiščejo. Zahvaljuje se vsem za obiske, darila in voščil- ne karte.

Kupujte vojne bonde in vojno-varč- valne znamke, da bo čimprej poraženo osiše in vse, kar ono predstavlja!

IZJAVA "KRIMSKE KONFERENCE" GLEDE UREDBE JUGOSLAVIJE

Krimska konferenca velike trojice je glede Jugoslavije sprejela sledečo izjavo:

"Mi smo se sporazumeli, da priporočamo maršalu Titu in dr. Šubašiču, da se sporazum, katerega sta napravila, takoj uveljavi, in da se nova vlada organizira na temelju tega sporazuma.

"Mi tudi priporočamo, da čim bo nova vlada osnovana, da izjavi:

"1.—Da se Anti-fašistična zbornica narodnega osvobo- jenja (Avnoj) razširi tako, da bo vključevala one člane zadnje Narodne skupščine, ki se niso kompromitirali s ko- laboratorji s sovražnikom, in da se na ta način formira zbornica, ki bo znana kot začasni parlament; in

"2.—Da bodo zakonodajni ukrepi, katere je sprejela Anti-fašistična zbornica narodnega osvobojenja, podvržena poznejši odobritvi ustavodajne skupščine."

NOVI GROBOVI

MARY ŽIVODER

V soboto ob 3. uri popoldne je preminila na svojem domu Mary Živoder, rojena Skufca, stara 40 let. Podlegla je srčni hibi. Rojena je bila v Clevelan- du. Tukaj zapuša žalujočega soproga Franka, s katerim sta zadnjih šest let vodila gostilno in restavracijo na 1301 E. 40 St., dva sinova Franka ml. in Kenneth, mater Johanno Skuf- ca, tri sestre: Anno Perušek, Almo Piotrowicz in Lillian Gent, štiri brate Johna, Alber- ta, Jamesa in Williama, ter več drugih sorodnikov. Pogreb se bo vršil v sredo ob 10. uri zju- traj iz Zakrajskovega pogreb- nega zavoda v cerkev sv. Vida in nato na Calvary pokopali- šče.

LOUIS TOLAR

Po kratki in mučni bolezni je preminil na svojem domu spo- šno poznani Louis Tolar, st., p. d. Orožnik, v častitljivi staro- stosti 76 let. Stanoval je na 15625 St. Clair Ave. Doma je bil iz Verdun blizu Vršno selo, fara Toplice, kjer zapuša več sorodnikov. Tukaj je bival 41 let in je bil zelo aktiven na dru- štvnem in kulturnem polju. Bil je ustanovitelj društva sv. Josipa v Imperial, Pa., odko- der je potem prestopil ko se je preselil v Cleveland. Bil je član društva Waterloo Camp št. 281 W. O. W. in društva Betsy Ross št. 186 A.B.Z., delničar in bivši direktor ter blagajnik Slo- venskega delavskega doma na Waterloo Rd. Tukaj zapuša žalujočo soprogo Jennie, rojeno Gutman, doma iz Toplice na Do- lenjskem, ter osem otrok: So- phio, poročeno Pustover, v Im- perial, Pa., Olgo, Louisa ml., Franka, Josepha, Paulino, poro- čeno Sajovec, Mary, poročeno Laurič in Pfc. Johna na Fili- pinskih otokih, 15 vnukov, se- stro Katherine Klemenčič v Chicagu, Ill., in veliko drugih sorodnikov. Pogreb se bo vršil v sredo ob 1. uri popoldne iz Jos. Žele in sinovi pogrebne- ga zavoda, 458 E. 152 St., na Lakeview pokopališče.

ANTON DEBELJAK

V nedeljo zjutraj je bil pri delu v mestni elektrarni zadet od srčne kapi in je bil takoj mrtev poznani Anton Debeljak, star 53 let, stanujoč na 19210 Arrowhead Ave. Doma je bil iz Velikih Lašč na Dolenjskem, kjer zapuša dve sestri, Anno in Angelo in več sorodnikov. Tukaj je bival 37 let in je bil

KONFERENCA JE SPREJELA NAČRT ZA POVOJNO EVROPO

Velika trojica je zborovala v nekdanji carski palači v Jalti na Krimu. Svarilo na Nemce, da se podajo ali trpijo posledice.

WASHINGTON, 12. februarja. — V beli palači ob Črnem morju, kjer so nekoč tekom poletja bivali ruski carji, je konferenca voditeljev treh velikih zaveznških sil, zborovala od nedelje 4. februarja zjutraj do včeraj popoldne. Predsednik Roosevelt, maršal Stalin in premier Churchill so na zgodovinskem posvetovanju začrtali pro- gram, čigar cilj je skrajšanje vojne in prihod trdnega in trajnega miru.

Palača, v kateri se je vršilo zborovanje, se nahaja v bližini Jaltene na Krimu.

Tesno sodelovanje za končanje vojne in organiziranje miru

Danes popoldne je bila objavljena istočasno v Wash- ingtonu, Londonu in Moskvi izjava, sestoječa iz devetih točk, in podpisana od treh voditeljev, ki vsebuje pro- gram, ki je bil sprejet na konferenci, ki predvideva naj- tesnejše sodelovanje treh mogočnih zaveznic za čim hitrej- še končanje vojne in za organiziranje miru na trdni in trajni podlagi.

Na nemški narod je konferenca naslovila apel in sva- rilo, da preneha z brezmiselno borbo, kajti čim dalj se bodo Nemci borili, tem hujše bodo posledice, ki jih bo- do zadele.

Načrt za okupacijo Nemčije sprejet

Konferenca je sprejela program za vojaško okupacijo Nemčije med predstavniki treh sil, ki bodo skrbeli, da bo izkoreninjena zadnja sled nacizma in militarizma, in ako bo Francija tako želela, bo tudi ona soudeležena pri oku- paciji v zoni, ki bo določena pozneje.

Nemčija ima plačati odškodnina za vso vojno škodo, ampak ta odškodnina se bo iztirjala od nje v blagu in ne v denarju, kakor je bil slučaj v zadnji svetovni vojni. Da-li program predvideva rabo nemške delovne moči na pozorišču uničenja, ki so ga povzročile nemške armade v tujih deželah, iz izjave velike trojice ni razvidno.

Prva konferenca Združenih narodov v San Franciscu

Dne 25. aprila 1945 se bo v San Franciscu vršila prva konferenca Združenih narodov, ki bo pričela z delom za organiziranje miru na temelju programa, ki je bil provi- zorično začrtan na Dumbarton Oaks konferenci, ki se je vršila lani v Washingtonu.

Med sklicatelje konference bosta vključeni tudi Fran- cija in Kitajska.

Značilno je, da otvoritev te konference pade na dan, ko preteče pakt neagresivnosti med Sovjetsko unijo in Japonsko, iz česar se sklepa, da Rusija pakta ne bo obno- vila, oziroma da se bo pridružila Ameriki in Angliji v voj- ni proti Japoncem.

Program za osvobodeno Evropo sprejet

Konferenca v Jalti, katera bo ostala zapisana v zgo- dovini kot "Krimska konferenca," je sprejela obširen pro- gram za ureditev razmer v osvobojenih deželah Evrope in za upostavitve ljudskih vlad na kontinentu.

Izjava specifično predvideva reorganiziranje poljske vlade pod skupno komisijo Rusije, Amerike in Velike Bri- tanijske iz predstavnikov lublinske in londonske vlade in provizorično priznava Curzonovo linijo kot vzhodno mejo med Rusijo in Poljsko.

Konferenca je tudi sprejela načrt za organiziranje provizorične in trajne vlade v Jugoslaviji na temelju spo- razuma med maršalom Titom in premierjem Subašičem.

klavir, Viktorja, ki je 20 let 9. uri zjutraj iz pogrebne- ga zavoda A. Grdina in sinovi, 1053 šolsko učiteljico. Bil je član E. 62 St., v cerkev sv. Vida in društ. št. 159 Woodman Camp. nato v družinsko grobnico na Pogreb se bo vršil v četrtek ob Calvary pokopališče.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
 6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
 Issued Every Day Except Sundays and Holidays
 SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
 (Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):

For One Year — (Za celo leto)	\$6.50
For Half Year — (Za pol leta)	3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece)	2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
 (Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):

For One Year — (Za celo leto)	\$7.50
For Half Year — (Za pol leta)	4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece)	2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
 (Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):

For One Year — (Za celo leto)	\$8.00
For Half Year — (Za pol leta)	4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

Louis Adamič:

ZAKAJ JE TITO MORAL ZMAGATI

Ta članek je preveden v slovenščino z dovoljenjem Adamičeve osebne publikacije "Today and Tomorrow" \$1 na leto; odtisi na ogled po 25 centov; naslov: Milford, N. J.) List vsebuje veliko drugega gradiva, ki bo za slovenske Amerikance posebno zanimivo. Tem priporočamo, da se naročijo na "Today and Tomorrow" pred koncem februarja. *Mirko G. Kuhel*, prevajalec.

I.

Peščica jugoslovanskih reakcionarjev v izgnanstvu v Angliji in nekaj angleških torijev je leta 1942-43 kovala finančno-politični načrt za povojno Jugoslavijo; spuhel je v zrak že rano leta 1944 s zmago Tiša, toda smatram ga vseeno izredno značilnega, dasiravno se je razblinil.

Finančni del tega načrta je predvideval: Ustanoviti sindikat, kateri bi investirali v Jugoslaviji nekaj milijonov funtov angleškega kapitala—s ciljem povečati vlogo do 300,000,000 funtov tekom prvih deset let po končani vojni na ta način, da bi se vložil nazaj del ogromnih dobičkov, katere so spletkarji mislili doseči z monopolističnim obratovanjem naprav pod njihovo kontrolo. Sindikat bi dobil monopol nad poljedelskimi pridelki dežele potom kontrole procesiranja živeža in eksportov; dobival bi tudi koncesije od lesa, bakra, svinca, kroma in antimonske rude po vsej Jugoslaviji, izjemno pravico izkoriščevati plasti aluminijeve rude (bauskita) med Sušakom in Črnogorom ter kontrakte za zgradbo nekaterih železnic in cest.

Toda predpogoj tega načrta je bil, da bi v notranji borbi Jugoslavije moral zmagati Mihajlovič. Mihajlovič in kraljeva jugoslovanska vlada v izgnanstvu, v kateri je leta 1942 postal vojni minister, sta bila zelo nasprotna sovjetom; iz vidika britanske skupine pri tem načrtu, je to bila njuna glavna čednost. Če bi zmagal, bi Mihajlovič rešil Jugoslavijo za *status quo ante bellum*—za razmere, kot so bile pred vojno—za Britanijo in njen imperij, za britanske investicije, za britansko izkoriščevanje jugoslovanske lastnine in delovne sile. In ideja je bila, da mora, enostavno mora zmagati.

Na jugoslovanski strani je služil za center te nakane Milan Gavrilović (katerega ne smemo zamenjati s Stojanom Gavrilovićem, pisateljem članka o Jugoslaviji v decembrski (1944) izdaji mesečnika "Free World." Milan Gavrilović je bil voditelj desničarskega krila Srbske agrarne stranke, več in energičen možak šestdesetih let. Bil je ožji kolaborator z glavnimi angleškimi agenti na Balkanu—od druge tretjine tega stoletja naprej. Marca meseca 1941, takoj po veliki zmešnjavi v Jugoslaviji, ki je sledila ljudski vstaji proti osišču, je slučajno Gavrilović postal prvi jugoslovanski poslanik pri Sovjetski zvezi.

Po ožjem sodelovanju z britanskimi zastopniki v Rusiji, je jeseni 1941 odšel na Angleško in je kmalu postal poznan kot eden izmed Jugoslovancev v izgnanstvu v Londonu, kateremu so bila odprta vrata k Anthonyju Edenu, kadar je pozelel. Imenoval je bil za justičnega ministra in kasneje za ministra rekonstrukcije v ubežni jugoslovanski vladi pod predsedništvom Slobodana Jovanovića. Ko je zgodaj 1943 bil odsvoljen iz kabinetne službe minister za zunanje zadeve Momčilo Ninčić, je prišel na vrsto za to pozicijo Gavrilović, toda tega povišanja ni dosegel radi izjave nekega ruskega diplomata, ki je povedal Jovanoviću, da bi taka nominacija Sovjetsko zvezo razžalila. Tako je postal za ministra zunanjih zadev Milan Grol, katerega je obdržal svojo listnico tudi tedaj, ko je mesecu junija 1943 Jovanović prepustil predsedništvo vladne Mihi Trifunoviću. Toda radi svojega lahkega dostopa k Edenu je ves ta čas Gavrilović bil prava moč v naslednjih jugoslovanskih vladah, ki so se dvigale in padale vsled beda-stega, neskončno debatiranega "srbo-hrvaškega vprašanja" ter vprašanja, se li naj mladi kralj Peter oženi ali ne. Drugi "v vladi" so se ravnali največ po njegovih željah.

Pri tem načrtu so bile postransko zapletene tudi nekatere druge, manj važne figure. Lahko omenimo Božidar

ja Puriča, ki je bil tudi Edenov prijatelj ter bivši jugoslovanski poslanik v Franciji in Lavalov oboževalec. Nasledil je Trifunovića kot ministerski predsednik v poslednji ubežni jugoslovanski vladi, katere je vključevala Mihajlovića kot vojnega ministra. Bili so še drugi—Miha Krek, voditelj Slovenske klerikalne stranke; Božidar Po-pič, bivši uslužbenec angleškega poslanštva v Belgradu; Mato Rusković, Hrvat in Gavrilovićev osebni prijatelj; jugoslovanska kraljica Marija, hči pokojne romunske kraljice Marije, vdova kralja Aleksandra ter mati Petra II. Vodilne hrvaške osebnosti v izgnanstvu so vedele o tem načrtu, toda proti njemu niso nikoli protestirale.

Na britanski strani je bila aktivna pri načrtu Rebecca West. Bila je Gavrilovićeva prijateljica že od poznih '30ih, ko je Jugoslaviji zbirala podatke za svojo knjigo "Black Lamb and Grey Falcon." V tej knjigi ji služi za varnostno oporo in kimača njen soprog Henry Andrews—kojega rodbinsko bogastvo je bilo zgrajeno od investicij v kolonijah in ki je dolgo časa imel vezi z londonskim finančnim centrom "The City" in s Schroederjevo banko (v Berlinu in Londonu)—in jo spremljal po Jugoslaviji. Njegove opazke so očarano Miss West zelo priročno navajale k tako vzhitljivemu opisovanju kmečkih narodnih noš in starinskih poslopij, da je napisala cele strani razposajene proze in čečkarje o srbskem narodoznanstvu in južno slovanski zgodovini ter slikala angleško obratovanje srbskih rudnikov za sam božji žegen za Jugoslavijo. Henry Andrews se enostavno divi tej deželi. In tu in tam naletita na katerega njunih prijateljev iz Cityja, kateri tudi potujejo po Jugoslaviji.

No, enkrat poleti 1942 sta Gavrilović in Miss West strnila svoje politične in literarne talente ter menda zaključila, da bi Henry Andrews, s svojimi izkušnjami v mednarodnih in kolonijalnih finančah, bil idealni načelnik ekonomskega oddelka Zavezniške vojaške vlade (AMGOT) katero so anglo-amerikanski smerničarji nameravali upostaviti v Jugoslaviji po "osvobojevanju" dežele. Mogoče ju je k temu zaključku spodbudila vest, ko je Mihajlovič sporočil v London—preko komunikacijske zveze pod angleško kontrolo—da je s svojimi četniki (ki so sodelovali junija 1942 v italijansko-nemški ofenzivi proti Titovim silam) poklal na tisoče partizanov in na tisoče njihovih somišljenikov ter da popolnoma upa ohraniti deželo za stari režim. Vladni premier Jovanović je idejo vseeno odobril; isto je storil kasneje Grol; in Trifunović, ko je postal ministerski predsednik, ji ni nasprotoval.

Približno eno leto je zgledal načrt precej dober—iz Londona, seveda, kjer so imeli spletkarji svoje udobne stolčke. Uživali so precej opore v krogih vojnega urada, urada za zunanje zadeve in v uradu za kolonijalne zadeve. In brez večje muje je Henry Andrews pridobil na svojo stran nekaj važnih ljudi iz Cityja in njegovih širnih predmetov.

Zamišljeno je bilo, da kot načelnik ekonomskega oddelka AMGOT-a in vsled tega naravno v kooperaciji z ministrom za rekonstrukcijo (z Gavrilovićem, ki bi tedaj že morda postal premier), bi Henry Andrews ne imel nobenih potežkoč zgraditi podlago za dalekosežno obratovanje sindikata. Vsi "trdni, odgovorni in ugledni" Jugoslovani bi ga sprejeli kot največjega prijatelja njihove domovine. Mar ga ni njegova soproga v svoji knjigi predstavila, kako rad ima Jugoslavijo? Na ta način bi se politika, financa in literatura sestale v grandioznem patriotičnem, državnem in dobičkonosnem programu.

UREDNIKOVA POŠTA

NE VERJEMITE VSAKI LAZI

Cleveland, Ohio. — Pred nedavnim je bilo mnogo pisanja o štrajku pri mestni elektrarni, kateri je ba je povzročil, po poročilih moj sin Victor Stemberger, toda on ni bil kriv. Da bodo čitatelji na jasnem kaj se je pravzaprav zgodilo, hočem tu podati nekaj pojasnil.

Victor Stembergar je delal dva tedna ponoči, ko pride do njega njegov boss in mu reče, da naj pride še dva tedna delati ponoči. On mu pa odgovori, da nima za delati še dva tedna ponoči, da je njegov šift dva tedna za delati ponoči in da dva po dnevi, kot se glasi pogodba med kompanijo in uni-jo. Ko je potem prišel delati na podnevni šift, so mu vzeli "time karto", in rekli, da ni več zanj dela.

Šel je to bossa in ga vprašal zakaj krši unijsko pogodbo. Ko je bilo debate konec, se je odpravil domov, drugi delavci so pa šli za njim. On ni nikomur rekel, da naj gredo radi

njega na štrajk, a delavci so tako naredili sami iz simpatije do njega, ker bil je med njimi zelo priljubljen.

Angleško časopisje je pisalo, da se je on uprl, da ni hotel iti iz podnevnega na nočni šift, a to je bila zvit laž. Pisalo se je o njem, kot da bil bil kakšen zločinec.

Dragi čitatelji, sami sodite kdo je zakrivil štrajk. Ali ga ni tisti boss, ki je kršil pogodbo med unijo in kompanijo? Po časopisju se je kričalo kar k vojakom z njim. Kaj pravite, ali ne bi bilo vam hudo, da gre vaš sin k vojakom kot kak zločinec? Naš sin ni še nikomur kaj slabega. Povsod je bil priljubljen pri vseh, ki so ga poznali. Svojim trem otrokom je dober oče in tudi s svojo soprogo živila složno in vzaajemno. Ako bi bil postavno poklican v armado, naj ne bi bil zdaleka tako hudo.

Prosimo torej naše slovenske liste, da pojasnijo položaj, da bodo vsaj naši ljudje vedeli

resnico o tej zadevi. Obrekovanje našega sina je bilo nepošteno in neupravičeno. Tukaj ni bilo nobene preiskave kdo je zakrivil štrajk. Kompanija bi se rada znebila unije, pa se je tako napeljala vso stvar, češ, tu bomo dobili žrtev, pa jo bomo peljali na golgato.

Frank Stembergar, oče.

POROČILO IZ SHODA V S. DRUŠT. DOMU

Preteklo nedeljo, dne 4. februarja je bil shod s programom v Slovenskem društvenem domu, v Euclid, O., pod pokroviteljstvom podružnice št. 106 SANS. Pričetek programa je bilo ob štiri uri popoldne.

Program je otvoril predsednik podružnice Ahacij Prezel, nakar je izročil vodstvo, Mr. Frank Česnu. Mr. Česni je pozdravil navzoče v lepih besedah, ter nato razložil pomen te prireditve, da se vrši pravzaprav za pomoč našim trpečim bratom v stari domovini. Imenoval je ladjo, ki je odpeljala že veliko živih in obleke, darovane od naših ljudi. Pri tem delu so največ pomagale naše žene in dekleta od organizacije "Progresivnih Slovencev". Nato je poklical prvega govornika Mr. Leo Kushlana.

Mr. Kushlan je z lepimi besedami razložil pomen ustanovitve pomožne akcije in SANS. SANS, kot politična akcija bi se pravzaprav morala imenovati "Obrambna akcija". Pojasnil je besedo "komunizem", tako lepo, da je marsikateri šele dobil pojem, kaj pomeni komunistična stranka. (Sosed me dregne z kolenom in pravi: "Vidiš, vidiš, Manca, jaz sem pa mislila, da komunisti niso ljudje". Partizane ali osvobodilno armado, ki se bori proti okupatorjem, je predstavil, da se ne bori za čast posameznika ampak za svobodo vseh. Apeliral je na navzoče, da naj podpirajo te ustanove in da naj vsak prispeva po svojih močeh kolikor mu sredstva dopuščajo, ker ta reliefna akcija deluje za takojšnjo pomoč trpečemu narodu.

Za njim je bil predstavljen Mr. J. Rotter. Mr. Rotter je začel z besedami kako so bili žalostni trenutki, ko smo se poslavljali od naših dragih, ki smo jih zapustili v stari domovini. Srce se nam je krčilo, ko smo zapuščali rojstno zemljo. Kako se nam mora šele danes, ko je ta zemlja prepojena s krvjo naših očetov, mater, bratov in sester, poleg tega pa so vsi lačni, raztrgani in bos.

H koncu svojega govora je prebral "pesem", ki jo je spisal sam, v spomin vsem trpečim onkraj morja.

Nadaljni govornik je bil Mr. Ivan Bostjancich, ki je po čudežnem naključju ušel iz nemškega ujetništva. Rojen je bil tukaj v Ameriki, a so ga starši kot malega dečka nesli v staro domovino. Ko si ga poslušal, se ti je dozdevalo, kakor da bi bil še vedno pod stražo Gestapov. Vtis k temu je dala to, ker je vsak odstavek pričel s tako premišljenostjo. V času okupacije Jugoslavije je bil v Belgradu, kjer je urejeval časnik "Istra", glasilo Primorskih Slovencev. Ker ga pa niso takoj pregnali iz Belgrada, so mu znane razmere v domovini. Zatorej nam je lahko podal natanko sliko v delovanju Draže Mihajlovića, ki se je boril proti svojim lastnim bratom, to se reče proti osvobodilni armadi, katero so vodili partizani. Razlagal je kako je cvetela črna borza po vsej Jugoslaviji, zlasti v okolici Belgrada. Svoj govor je zaključil s prošnjo za pomoč rodnim bratom.

Nato nam Mr. Česni pred-

stavi zadnjega govornika, Mr. Joško Oven-a iz Chicaga, Ill. Kdor je že slišal njega govoriti, ve dobro, da mi ni treba posebej povdarjati, da je dober govornik in da med govorom pada humor, ki je zvezan z njegovimi podatki. Govoril je največ o tem, kako se je pričelo to svetovno klanje, katero je privedlo do tega, da sedaj naš ubogi narod toliko trpi po nedolžnem. Kakor vsi, tako je tudi Mr. Oven zaključil govor z apelom na navzoče za pomoč trpečemu narodu.

S tem je bila govorna lista izčrpana in Mr. Česni je naznanil, da bodo razdelile ženske kovertne med navzoče in naj prispeva vsak kolikor more, zraven naj se pa podpiše, da se bo potem lahko povedalo ime darovalca.

Nato je bilo petnajst minut odmora, nakar se je nadaljevalo s programom.

Najprvo je Mr. Česni prebral imena prispevalcev in vsota je bila jako velika, pri takom a li udeležbi, — znašala je \$490.30 in ravno ob koncu čitanja imen je prišel na oder Mr. Frank Segulin, "župan" ter izročil v imenu direktorija Slovenskega društvenega doma, ček za \$250.00 in tako je skupna vsota znašala \$740.30.

Zatem so nastopili pevci zbor "Slovan". Zapeli so tri pesmi in sicer: "Pozdrav", "Dobro Dob" in "Slovenec, Srb in Hrvat". Nadaljna točka je bila trio, brat in sestra Pajk, kitarar in harmonika, na klavirju pa Eleanor Pavli. Nadalje je Sally Hrvatini zapela odlomek iz opere "Carmen". Spremljala se je sama na klavir. Za njo je nastopila ljubka Betty Novak in zapela je "When you are away" in "Ponočni pozdrav". Nato sta zapele v duetu Betty Novak in Sally Hrvatini "Tam na vrtni gredi". Njuni glasovi sta se tako lepo razlegli po dvorani, da bi jih cel večer poslušali, zatorej želimo, da bi jih še slišali.

Zadnja točka programa je bil akrobatski ples. Proizvajalca je Jacquesine Ivančič. Avdiencia jo je navdušeno spremljala z aplavzom. S tem je bil popoldanski program končan in zabava se je nadaljevala s plesom, za katerega je igral Zalkarjev orkester.

Zalibog, da moram priznati, da udeležba ni bila taka kakršno smo pričakovali ali upamo, da bo prihodnja prireditev privabila tudi tiste, kateri še omahujejo in se skrivajo pod plaščem "Janeza ne dam", ter se uvrstili v naše vrste in nam pomagali rešiti našo ubogo, s krvjo prepojeno domovino.

Marion Bachel.

DAROVI

Naša zavedna rojakinja Jennie Prijatelj, iz Conneauta, O., je nabrala za takojšnjo pomoč med rojaki v njeni naselbini sledeče darove:

Po \$15.00 Frank Kaluža.
 Po \$5.00 Frank J. Lusick.
 Po \$1.75 Frances Marn.
 Po \$1.00: Anton Stegovec, August Kodelja, John Renko, George Jasso, John Sedmak, Tony Primerov, Mrs. V. Marn, Mr. Frank Krahnz, Barberton, Ohio.
 Po 50c: A. Kodelja, Jim Kocjaz. Po 25c: Frank Kastelic in Frank Zalaznik.

Skupaj nabrala \$31.75.

Za Progresivne Slovence Cecila Subelj.

Kupujte vojne bonde!

OGLAŠAJTE V "ENAKOPRAVNOSTI"

Delo Prog. Slovenk za relief v letu 1944

(Nadaljevanje)

Nabiralka Rose Slejko — Mr. in Mrs. L. Rebol za lansko v blag spomin za pokojno Mrs. Demojzes; Po \$3.00 Andy in Theresa Gorjanc, Frank Kramer, Frank J. Krahnz, Mary F. Slejko, Mrs. K. Leba, Luka in Rose Slejko. — Po Mary Jerse, in Vida Kerner, Po \$2: Mr. in Mrs. Matt Krahnz, Mr. in Mrs. A. Jagodnik, Artel, Mildred Bartol, Anton Bartol, Mrs. Anton Godina, Pretnar, John Gorjanc, E. Antonia Kapel, Louis in Jartz, Anton Novak, Mary Tisic, John Gorjanc, Pawnee Jack H. Warren, in John ko. — Po \$1.00: John Ratan, Anton Bostjancich, Anna Boicic, F. Markun, L. Cigoi, ton Novak, Vinko Godina, Alice Heller, Betty Jernicek, Emma Janz, Anton Ogrin, F. Zelle, Roy Hojt, John Chas. Skebe, A. W. Richter, wettt Jewelry Co. Beach, Dept. Store, Mrs. D. Modica, P. V. Artel.

Nabiralka Josie Zakrj nabrala skupaj \$264.00. — \$10.00: Mr. Leo Kushlan, in Mrs. Blaz Strudel, field, Ill., in Frank Klem, Po \$5.00: Anna Sterle, Jazbec, Anton Svele, Mr. A. gar, Joseph Jauch, H. Kuser iz Berwin, Ill., Praprotnik, Berwin, Ill., in Angela Zaic, Chicago, Lia Menton, Detroit, Mich., in Mrs. J. Krahnz, Detroit, 1st Lt. John Krahnz Jr. Detroit, Mich., Mr. in Mrs. Kerzic, Pedro, Cal., George Gornik, lingham, Wash., Frank New Brighton, Pa., Grebenc, Frank Komustic, in Tony Colarec, Mary California, John Lazar, Centa, Joseph Okorn, Salmich, Louis Meglich, Krasna, New York, N. Y., in Mrs. Jacob Dechman, Wis., Mary Kochevar, Pa., Jennie Kluchar Johnston, Pa., Clevelandski Sloven S. D. Z.; — Po \$3.00: John jak, Ellwood, Pa., Mary Sheboygan, Wis., Louis Chicago, Ill., Joško Oven, cago, Ill., Jacob in Kato, Bergant, Chicago, Ill., Mrs. Frank Kordish, Ill.; — Po \$2.50: Vinc. Odar, Canton, O., Frances horčich, Canton, O., Mary nez, Chicago, Ill., Nadvesnik, Oglesby, Ill., Mrs. Frank Skubic, Ill., Mary Jurca, Detroit, Mr. in Mrs. F. Mrgel, Mich., Mary Vidmar, stown, Pa., Theresa Speck, Louis, Mo., Frank Klum, holm, Minn., Mary Jelenc, Panion, Joško Penko, lencic, Frank Karish, Vrtovsni, Felix Strumbel, Tomsic, Frank Cesen, pancic, Josephine Jenko, holm, Minn., Joseph Rauch, Minn., Mary Clarksville, Pa., Walter Milka Kress, Frances Neimenovani. — Po \$1.00: Kras, Dearborn, Mich., Habjan, Canton, Ohio, Bozich, Detroit, Mich., Mikse, Mrs. Podborske, Ambrose, John Krebel, Braidich, Alice Prasek, ine Tratnik, Jennie Andrej, Tekauc, Frank Mary Novak, Dorothy Frances Stofa, Mary vetz in Anton Dragonich.

(Dalje priloženo)

(Iz dnevnika odpuščenega kaznjenca)

Znamke zadnje sezone št. 4 in 5 ter nove sezone št. 1, 2. in 3 so sedaj veljavne, vsaka za 10 galonov.

Novega leta v kaznilnici ni-
simo praznovali. Pred letom je
bilo namreč ukinjenih več takih
praznikov, ki jih narod na svo-
bodi sicer praznuje, a državno
podjetje, kakor je kaznilnica,

Dva in dvajsetega sem zve-

Kupujte vojne bonde!

The "complete angler" is undeterred by snow, sleet, ice or any of Mother Nature's vagaries. In the frozen wastes of Maine, the sport has become an institution. Climax of the expedition is, of course, the eating of the fish. The fire is built right on the ice and the fish cleaned and fried on the spot.

The Sikhs are the warriors of "Mother India." Leader of the 5 million is the Maharajah of Patiala, 33 of the state of Patiala. On December 27 they staged a great festival to honor the founder of their religion, Guru Gobind Singh, and his two sons who became martyrs. The story goes that the sons of Guru were taken and held hostage by Moslems in an attempt to force their father to give up his religion. He refused and the Moslems built a tomb around the seven and nine-year-old boys, burying them alive. Center shows the Maharajah, shoeless, carrying the first basket of earth from the site of the new shrine. Right shows the warriors in colorful contingent.

“Dvoje izmed teh orodij sta
pristanški mesti Trst in Reka.”

Popular Sport

your post-war necessities.
U. S. Treasury Department

6231 St. Clair
Cleveland 3, O